

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XXVII. Ex parte A.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

14. jam notatum, divini juris obligationem hanc dici posse, eò quòd ab Ecclesia secundum imitationem divini præcepti lati in antiqua Lege decimæ institutæ sint; & materialiter spectatæ, ut sunt necessaria, ac conveniens ministrorum Ecclesiæ sustentatio; formaliter tamen spectatas, quoad quotam, decimam scilicet omnium fructuum, ac lucri partem, esse obligationem hanc juris positivi Ecclesiastici, contra quod prævalere potest legitima consuetudo *cap. final. de consuet.* communis hodie Canonistarum & Theologorum docet, & nihil pro contraria sententia, allati textus probant.

CAPITULUM XXVI.

Tua nobis.

PARAPHRASIS.

Graviter conqueritur Pontifex, quòd perversis suis machinationibus Laici aliqui decimas imminuant; vel ex occasione deducendorum prius sumptuum in agricultura factorum; vel quòd suis Ecclesijs, aut alijs pijs usibus, in pauperum etiam subsidium, pro suo arbitratu applicent illas; vel quòd vitæ Clericorum flagitiosâ offensi nolint solvere illis decimas; vel quòd ab Imperatoribus possessiones tales cum omni libertate acceperint: qui si ad Deum attenderent, cujus respectu decimæ solvuntur, & à quo bona omnia proveniunt, in subtrahendis decimis tam temerarij non essent; cum frivola sint omnes illæ prætensiones; & decimæ non tam personis, quàm Ecclesijs perfolvantur, quæ pati non debent, ob vitam flagitiosam Clericorum: neque talibus Laicis ulla sit concessa potestas disponendi de bonis Ecclesiasticis, prout sunt decimæ; nec Deus deterioris conditionis debeat esse, quàm sit alius fundi dominus, cui juxta conventa pacta solvi debet, quod statutum est: & hinc mandat Episcopo Vercellensi, ut omnes, ad decimas perfolvendas obligatos, com-

pellat ad integrè eas absque ulla deductione suis Ecclesijs præstandas.

Notandum. Pleraque in hoc cap. perribus jam nullas esse: sic in cap. priore dictum, Imperatoris concessionem sub quocunque quantitate, & qualitate factam, & decimarum solutione non absolvetur; sic *cap. final. de rebus Ecclesiæ non alien.* dicitur, Laicis non esse disponendi circa Ecclesiastica potestatem; sic in *cap. communi 33. hoc tit.* dicitur, in solutione decimarum, detrahenda non esse prius tributa, & census; vel si prius deducantur, solvenda decimas ex his etiam ab eo, qui in *cap. hoc tit.* dicitur, non esse expensas deducendas in prædialibus decimis, quæ in prædiorum talium frugiteram magis meliorationem factæ sint, priusquam decimæ ex illis solvantur; & fructus alienari non posse, si nondum sint decimati, nisi cum onere solvendarum ex illis decimarum: sic denique in hoc Capitulum Abbas post Suarez advertit, à dandis decimis non excusari vitam flagitiosam beneficiatorum, quibus onus incumbit administrandi Sacramenta illis, qui ad decimas dandas obligantur; cum hæc non dentur in gratiam talium beneficiatorum, sed ad competentem sustentationem, ex Ecclesiæ bonis capiendam; ut *reg. 55. in se. 10.*

CAPITULUM XXVII.

Ex parte A.

PARAPHRASIS.

Abbas sanctæ Columbæ Innocentio III. applicavit, ut, cum Monasterio suo indultum fuerit, de bonis suarum Parochiarum, suis laboribus excultis, decimæ integrè perere, intelligatur etiam per privilegium concedi, ut de novalibus etiam in sua parochia exurgentibus decimas quoque exigere & percipere possit; quod

dicto Monasterio concessit Pontifex, asserens, cum dicto Monasterio, quod majus est, concessum sit, decimas scilicet suae Parochiae exigere, & percipere, etiam quod minus est, concessum videri, jus scilicet percipiendi decimas de novalibus.

SUMMARIUM.

1. Quae circa hoc cap. difficultates moveri possint?
2. Nihil tamen obesse eas decisioni in hoc cap. factae ostenditur.

Notandum. Clara quidem esse concessionis verba, gravem tamen difficultatem duplicem sub eis latere. Primum enim quomodo per privilegium concessum dicitur, quod majus est, si de suis Ecclesijs parochialibus decimas tantum exigeret, & acciperet monasterium? Et quomodo ex hoc inferitur, quasi ex privilegio illi competere, ex novalibus etiam suarum Parochiarum decimas exigere, & accipere, cum utrumque hoc de jure communi monasterio, cui parochiae haec, quoad curam etiam animarum incorporatae fuerunt, competere, juxta cap. cum contingat 29. hoc tit. ? Et secundum, quomodo non pugnet, quod hic dicitur, cum illis, quae in cap. tua, 25. hoc tit. §. nec occasione asseruntur, ubi dicitur, decimas novalium non pertinere ad Laicum, qui decimas in feudum obtinet? Si enim, quod minus est, conceditur concessio majore, utique etiam conceditur, jus novalia decimandi, cui jus decimas antiquas praediorum percipiendi, in feudum concessum est. Recte tamen alij dicunt, neutram illationem hanc contra decisionem pontificiam urgere: non primam (ut plures Abbatis explicationes omittantur) eo quod haec parochiae, monasterio tantum concessa fuerint, quoad jus praesentandi & consequenter jus decimarum, monachis illis de jure communi non competere, sed ad hoc jus obtinendum, & retinendum speciali privilegio indigerant, quod facile inde ad nova-

lia extensum fuerat, tanquam minus, & peculiariter nihil praesudicans Ecclesiae, contra quam jus decimarum monasterio jam prius concessum fuerat: vel dici poterit, olim quidem huic monasterio in parochialibus his Ecclesijs sibi incorporatis jus decimarum competitivum, postea tamen, per praescriptionem v. g. legitimam, amissum hoc fuisse, ut adeo privilegio indigerent, quo jus antiquum illis restitueretur, & quidem non tantum ad decimas antiquas, sed etiam ad decimas novalium. Altera vero difficultas ex cap. tua, 25. hoc tit. §. nec occasione. nihil probat, si doctrina Abbatis attendatur, qui advertit, decisionem cap. tua, circa negandas novalium decimas ei, qui decimas antiquas in feudum obtinebat, contra Laicum latam fuisse; hanc vero decisionem pro Clericis datam fuisse, quibus datum in materia Ecclesiastica privilegium, cum favorabile sit, latius explicandum est, cum tamen datum feudum Laico in re Ecclesiastica odiosum sit, & strictae interpretationis.

CAPITULUM XXVIII.
Pastoralis.

PARAPHRASIS.

Dubitavit Episcopus Helensis, utrum de molendino & piscarijs debeant solvi decimae, priusquam deducantur expensae necessariae ad rei conservationem, aut meliorationem factae: huic dubio respondet Pontifex, de personalibus quidem solvi non debere decimas, nisi prius deductae fuerint necessariae expensae; praediales vero decimas integras solvendas, priusquam deducantur factae expensae.

SUMMARIUM.

1. Quare ex praedialibus nulla deducenda prius expensa, quam solvantur decimae; & quare ex personalibus prius deduci possint?

Bbb

2. Quo-